

Începuturile învățămîntului public sătesc în județul Vlașca (1838—1848)

ELENA CIUCĂ

Organizarea învățămîntului public sătesc se înscrie în contextul general al transformărilor economice, sociale, politice petrecute în Țara Românească în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Pătrunderea relațiilor moderne în agricultură, începuturile dezvoltării industriei, dezvoltarea comerțului, restabilirea domniilor pămîntene, sînt factori care făceau necesară ridicarea nivelului cultural al populației, lucru ce nu se putea realiza decît în condițiile organizării unui învățămînt de caracter public.

„Buna creștere este cea mai dintii trebuință a unui neam, ea e temelia și chezașia pentru paza tuturor așezămîntelor obștești... Fie lucrător sau meșter, plugar sau slujbaş, preot sau militar, omul va avea totdeauna oareșcare influență în societate. Această influență va fi vătămătoare dacă mintea și obiceiurile mădularilor societății nu sã vor deprinde potrivit cu trebuințele fieșcãruia dupã a sa stare între oameni... Este dar de neaparatã trebuință a se întocmi școale publice și a sã incredința creșterea tinerimii în minã de oameni ale cãror talenturi și destoinicie sã fie cercate... Sfirșitul ce trebuie sã-și propuie o bunã creștere este a îmbogãți mintea cu științe folositoare, a dezvolta puterile înțelegãtoare și morale, a îndrepta și a întemeia aceste puteri prin deprinderi cu bunã chibzuire, în scurt a întãri trupul și a dezvoltat duhul”¹.

Iată cîteva din motivele care au stat la baza aprobãrii, în 1833, de cãtre Obșteasca Adunare, a Regulamentului școlilor publice din Țara Românească², regulament întocmit de Eforia Școalelor Naționale pe baza articolului 364 din Regulamentul Organic. Este de reținut faptul cã școlile începãtoare, ce urmau sã ia ființă în orașele județelor, puteau fi frecventate de elevi de ambele sexe, iar predarea urma sã se facã în limba romãnã „nu numai pentru înlesnirea școlãrilor și desãvîrșirea limbii țãrii și incã și pentru cã toate trebile publice a se tracta într-aceastã limbã”³.

Nici Regulamentul Organic și nici Regulamentul școlilor publice nu se referã la organizarea învățãmîntului public sãtesc, deși în intenția legiuitorilor a fost organizarea unui larg învățãmînt de mase. Condiții concrete ca: lipsa învățãtorilor, a localurilor de școli, existența unor sate risipite cu o populație restrînsã și lipsitã de posibilitãți materiale precum și a unei boierimii care, în cea mai mare parte, nu era dispusã sã sprijine înființarea școlilor sãtești, au întirziat legiferarea organizãrii învățãmîntului la sate, dar mai ales punerea în aplicare a legii. Pentru extinderea învățãmîntului la sate era necesar sã se gãseascã un moment favorabil și el a fost gãsit cu ocazia elaborãrii Legii de organizare a seminariilor teologice din 1834⁴. Proiectul de Lege pentru organizarea seminariilor preparande prezentat Adunãrii Obștești, la 16 noiembrie 1834, prevedea la articolul 16 ca „din preoții fieșcãruia sat care va ieși

¹ „Buletin. Gazetã Oficialã”, nr. 26 din 13 iulie 1833, p. 152—153.

² Ibidem, nr. 27—36 și 38—45 din anul 1833, p. 154—192, 198—244.

³ *Regulamentul Organic*, București, 1832, p. 193—194.

⁴ G. D. Iseru, *Contribuții privind învățãmîntul la sate în Țara Româneascã pînã la jumãtatea școlului al XIX-lea*, București, 1975, p. 22—23.

din seminar, cel mai tânăr va fi dator a ține în satul său școală pentru citire, scriere și pentru lucruri ale aritmeticei. Într-această școală toți locuitorii își vor trimite pe copii avînd a plăti fieșcare părinte de copil cîte lei 6 pe an"⁵. Comisia însărcinată cu cercetarea proiectului adaugă, în 1836, la articolul 16 și următoarele: „Acest preot va avea de ajutor la învățătură copiilor pe cîntărețul bisericii, căruia pentru asemenea îndatorire, prin articolul 8 din mai sus zisul regulament, s-au legiuit a i se da osebit și cîte 2 lei pe an de fiecare enoriaș sătean”⁶. După promulgarea legii seminariilor teologice se inițiază de către Departamentul Pricinilor din Lăuntru o acțiune de informare asupra rețelei de școli particulare ce funcționau în satele și orașele județelor.

La 16 decembrie 1835 Departamentul Pricinilor din Lăuntru cerca Ocîrmuirea județului Vlașca să întocmească o catagrafie a școlilor particulare ce funcționau în acel moment în județ⁷. Potrivit răspunsurilor venite de la plăși, în 1835, în județul Vlașca funcționau 4 școli particulare: 2 în plasa Marginea, la satele Daia și Malu de Sus, una în plasa Ogrezeni, la satul Clejani și alta în plasa Bălți, la satul Dărăști. În aceste școli erau instruiți un număr de 30 de copii⁸.

Punctul de plecare în organizarea învățămîntului public sătesc îl constituie ordinul circular din 14 ianuarie 1838 adresat de Departamentul Pricinilor din Lăuntru ocîrmuirilor din județe⁹. Ocîrmuirea trebuia să se înțeleagă cu toți proprietarii județului și să aplice textul regulamentului pentru organizarea seminariilor preparande, înființîndu-se în toate satele școli. Învățătura copiilor de prin sate urma să se țină numai în vreme de iarnă, adică de la 1 noiembrie pînă la sfîrșitul lui martie, ca în celelalte luni copiii să participe alături de părinți la munca cîmpului. La 14 februarie 1838, Eforia Școalelor Naționale trimite un ordin Ocîrmuirii județului Vlașca, asemănător celui dat cu o lună mai înainte de Departamentul Pricinilor din Lăuntru¹⁰.

Se insistă ca ocîrmuitorul să facă cunoscute, prin publicații răspîndite în sate, foloasele ce vor obține învățătorii pentru ca aceștia să primească cu trageră de inimă să urmeze școala publică de la reședința județului. La școala județului învățătorii aveau să deprindă „învățăturile începătoare”, fiind datorii apoi a deschide școală, pe timp de iarnă, într-un sat. Eforia recomandă Ocîrmuirii județului Vlașca să recruteze ca învățători tineri țărani, fii de preoți, cîntăreți sau grămăticii.

În acest sens, Ocîrmuirea județului Vlașca trimite porunci la cele 4 plăși ale județului¹¹. Urmare poruncilor date de Marea Vornicie a Trebilor din Lăuntru și Eforiei Școlilor Naționale, profesorul școlii publice din Giurgiu cere Ocîrmuirii județului Vlașca, la 21 februarie 1838, listele cu satele județului, numărul enoriașilor fiecărui sat, precum și cîntăreții sau alți tineri care vor să fie învățători în sate, insistînd de asemenea ca proprietarii să găsească sau să clădească localuri pentru școli¹². Potrivit datelor statistice din 1838, în județul Vlașca existau 206 sate, locuite de 17814 familii de birnici. În

⁵ *Analele parlamentare ale României*, tom. V, partea, I București, 1895, p. 230–232.

⁶ *Ibidem*, p. 235.

⁷ Arh. St. Giurgiu, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 219/1835, f. 1.

⁸ *Ibidem*, f. 6, 8, 13.

⁹ *Ibidem*, dosar 13/1838, vol. I, f. 1.

¹⁰ *Ibidem*, f. 5.

¹¹ *Ibidem*, f. 7–8.

¹² *Ibidem*, f. 9.

ceea ce privește mărimea acestor sate se constată că 58 de sate erau pînă în 50 de familii, 86 de sate între 51 și 100 de familii iar 62 de sate peste 101 de familii¹³.

CADRELE DIDACTICE

Recrutarea candidaților de învățători și trimiterea lor la școala din Giurgiu se făcea foarte greu. „Pătruns de mîhnire pentru zăbava întocmirii școalelor de prin sate și întîrzierea trimiterii grămăticilor după la bisericile acelor sate”, la școală, Șcarlat Turnavitu, profesorul școlii publice din Giurgiu, cerea, la 25 mai, ca Ocîrmuirea județului Vlașca să „facă pe domnii suptocîrmuitori să se pătrună de folosul ce fîgăduiește obștii acest așezămînt și să-i facă să lucreze cu suflet mai viu în pricina aceasta, ca niște slujbași și patrioți, arătîndu-le încă și părerea de rău a cinstitei Eforiei că județul nostru a rămas cel mai din urmă”¹⁴. Cu reproșuri se adresează și Departamentului Pricinilor din Lăuntru Ocîrmuirii județului Vlașca, în iulie 1838, deoarece, „în pricina școalelor de prin sate s-au lăsat în toată neîngrijirea, căci unde se cuvenea să fie trimisă listă de numărul candidaților ce au a se aduna la școală din capitală spre deprinderea lor la învățatură dimpotrivă nici știință nu este dacă au început pînă acum a să strînge din candidați”. Se cerea un raport neîntîrziat asupra numărului candidaților care s-au adunat pînă la acea dată la Giurgiu¹⁵.

Țîrcovnicii însă erau greu de mobilizat la școala publică și motivul principal rezida în muncile agricole. În acest sens, Ocîrmuirea județului Vlașca raporta atît Departamentului Trebilor din Lăuntru cît și Eforiei Școlilor Naționale că țîrcovnicii din 3 plăși nu vor să meargă nici unul la școală pînă nu-și termină de adunat bucatele de pe cîmp¹⁶. Pentru reglementarea acestei situații, Eforia cere ca toți țîrcovnicii care mai au de lucru la cîmp să-și tocmească oameni în loc, plătiți de sat, iar ei să se ducă neîntîrziat la Giurgiu pentru a urma cursurile pînă la 1 octombrie. Candidații care vor refuza în continuare, să fie impuși la bir și să se găsească alții¹⁷.

O altă cauză importantă pentru care candidații de învățători refuzau să frecventeze timp de două luni școala publică din Giurgiu era lipsa posibilităților materiale pentru asigurarea hranei zilnice și plata hanurilor¹⁸. Prin anume porunci Departamentul Trebilor din Lăuntru cere Ocîrmuirii județului Vlașca să ia măsuri ca satele ce trimit candidați la școala din Giurgiu să le asigure și hrana pentru întreaga perioadă cît vor sta acolo la învățatură¹⁹.

La 18 august 1838, profesorul școlii publice din Giurgiu arată ocîrmuirii că s-a prezentat un număr foarte mic de candidați, iar cauza întîrzierii ar putea fi că „nu au de cheltuială”, neprimind de la săteni banii și bucatele legiuite. Ocîrmuirea e rugată să dea porunci pentru grăbirea candidaților de a se prezenta la școală²⁰. De astă dată măsurile luate de ocîrmuire au fost mai energice. Poruncile au fost trimise la plăși cu dorobanți, pentru ca în

¹³ Arh. St. Buc., fond Obșteasca Adunare a Țării Românești, dosar 4384/1838, f. 33—38.

¹⁴ Arh. St. Giurgiu, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 13/1838, vol. I, f. 28.

¹⁵ Ibidem, f. 40.

¹⁶ Ibidem, f. 71.

¹⁷ Ibidem, f. 95.

¹⁸ Ibidem, f. 33 și 46.

¹⁹ Ibidem, f. 33.

²⁰ Ibidem, f. 106.

termen de trei zile candidații să se prezinte la școala publică ²¹. În urma acestor măsuri, la 1 septembrie erau prezenți la școala de la Giurgiu 68 de candidați de învățători din plasa Bălți ²² și 30 de candidați din plasa Izvorul ²³. Pentru celelalte două plăși ne lipsește o situație centralizată din această perioadă.

Cursurile au durat pînă în octombrie 1838, cînd au fost „sloboziti” la satele lor 49 de candidați de învățători înaintați la învățatură și în ale căror sate fuseseră pregătite încăperile de școală ²⁴. Situația candidaților pe plăși se prezenta astfel: 12 candidați în plasa Marginea, 20 în plasa Bălți, 10 în plasa Izvorul și 7 în plasa OGREZENI. În februarie 1839 a mai părăsit școala publică din Giurgiu, pentru a înființa școli sătești, un număr de 33 de candidați ²⁵, iar în martie, același an, încă 14 ²⁷.

În timpul vacanței școlare, care ținea de la 23 aprilie la 25 octombrie, candidații continuau pregătirea la școala publică din Giurgiu. Încă de la 14 aprilie 1839, Departamentul Trebilor din Lăuntru porunca Ocîrmuirii județului Vlașca să mobilizeze candidații de învățători la școala publică ²⁸. În mai se prezentaseră la cursuri 54 de candidați, iar din cei ce frecventaseră cursurile în 1838 lipseau 44 ²⁹.

Urmînd cursurile, în timpul vacanței, la școala din Giurgiu, după 3—4 ani candidații puteau primi titlul de învățători, dacă se dovedea că au acumulat cunoștințele necesare. Care sînt cunoștințele pe care trebuia să le posede un învățător? Răspunsul îl dă Eforia Școalelor Naționale într-o corespondență cu Departamentul Pricinilor din Lăuntru ³⁰. În acest sens, un învățător pentru a profesa trebuia să știe „a citi slobod, a scri frumos și deslușit, a ști pe dinafară catehismul legii creștinești, a cunoaște cîntările bisericesti, a ști aritmetica în toată întinderea cită să cere pentru trebuințele celor din toate zilele ale căsniciei, a avea cunoștințe de orînduielele ce se află descrise în cartea care li se dă la mîină pentru căutarea vitelor la boale, precum și de oricare alte asemenea învățături folositoare locuitorilor țărani, care toate sînt descrise în cărțile tipărite într-adins pentru asemenea învățături. „După dobîndirea acestor cunoștințe, candidații primeau titlul de învățători și li se dădea la mîină un atestat precum că au urmat cursurile școlii normale într-o perioadă de timp (3—4 ani) și au dovedit o bună purtare. În județul Vlașca primii candidați au fost atestați ca învățători în 1844 și erau în număr de 31 ³¹.

Un rol însemnat în procesul de instruire în județul Vlașca l-a avut școala întreținută de hatmanul Alexandru Vilara pe moșia sa Clejani. În 1838 țircovnicii din satele Tîntava de Jos și Dăița urmau cursurile acestei școli pentru a deveni învățători ³². Numărul celor instruiți în această școală era însă cu mult mai mare. Spre exemplu, în 1839, 21 școlari au absolvit

²¹ Ibidem, f. 92—93.

²² Ibidem, f. 149—150.

²³ Ibidem, f. 169—170.

²⁴ Ibidem, f. 201.

²⁵ Ibidem, vol. II, f. 246.

²⁶ Ibidem, f. 303.

²⁷ Ibidem, f. 341, 343.

²⁸ Ibidem, f. 374.

²⁹ Ibidem, f. 404—405.

³⁰ Arh. St. Buc., fond Ministerul Instrucțiunii Publice, Țara Românească, dosar 2105/1843, f. 14—21.

³¹ Arh. St. Giurgiu, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 2/1844, f. 165.

³² Ibidem, dosar 13/1838, vol. I, 110, 191.

cursurile de la Clejeni și solicitau Ocîrmuirii județului Vlașca să fie numiți țîrcovnici în satele județului³³.

O problemă a cărei rezolvare a suscitat numeroase intervenții din partea Departamentului din Lăuntru, Eforiei Școalelor Naționale, Ocîrmuirii județului Vlașca a fost aceea a achitării datoriilor satelor față de învățători. Articolul 8 din legea seminariilor teologice (1834) stabilea ca fiecare enoriaș să fie dator să dea la cutia satului 2 lei pentru țîrcovnicul ce ținea școala în sat. Plata urma să se facă de două ori pe an: la Sf. Gheorghe și Sf. Dumitru. Persoanele orînduite prin regulament să deschidă cutia satelor urmau să facă plata învățătorilor în funcție de numărul enoriașilor din sat, iar învățătorii dădeau chitanță de primirea banilor. În plus mai primeau cîte 2 chile de bucate din magazia de rezervă a satului³⁴. În acest sens sînt poruncile Departamentului Trebilor din Lăuntru către Ocîrmuirea județului Vlașca în cursul lunilor septembrie și octombrie 1838 și ale ocîrmuirii către plășile județului³⁵.

Plîngerile candidaților de învățători în legătură cu neachitarea banilor și produselor sînt frecvente în toată perioada de care ne ocupăm. Spre exemplu, candidații de învățători din școala publică din Giurgiu se plîngeau, în iunie, 1839, că nu li s-au dat cele două chile de porumb din magazia de rezervă a satelor, iar cheltuielile cu plata hanului, mesei, cărților depășeau sumele strînse de la locuitori pe primul semestru al anului 1839³⁶. Corespondența purtată în această perioadă între profesorul școlii din Giurgiu și Prefectura județului Vlașca se referă și la faptul că unii învățători nu au primit banii de la săteni și se cerea trimiterea dorbanților pentru împlinirea acestora³⁷. Revizorul școlilor comunale din plasa Izvorul raporta indignat, în 1840, profesorului școlii normale din județul Vlașca atitudinea subocîrmuitorului acestei plăși care a poruncit „să li se dea cîte 50 de bețe la spate” învățătorilor ce veniseră să se plîngă că nu au primit banii de la săteni³⁸.

Nemulțumirea în acest sens era generală în județul Vlașca în această perioadă. O dovadă este și jalba învățătorilor din județ, adresată domnitorului Alexandru Dimitrie Ghica, în care se plîng că nu și-au primit lefile pe anii anteriori³⁹. În 1844 învățătorii din plășile Ogrezeni și Izvorul reclamau că nu au primit banii și produsele ce li se cuveceau pe anii 1842 și 1843⁴⁰. Pentru reglementarea acestei situații, Departamentul Trebilor din Lăuntru a hotărît, în 1844, înființarea unor condiții de plata simbriei învățătorilor⁴¹. Cantitatea redusă de documente păstrate după această dată, pe plan local și central, nu permite să apreciem urmările acestei măsuri în sensul unei achitări regulate a învățătorilor.

Candidații de învățători urmau să fie scutiți de orice îndatoriri față de stat și proprietar. Capitația urma să se plătească din cutia satelor⁴². În ceea ce privea însă obligațiile candidaților față de proprietarii de moșii, ocîrmuirea urma a se înțelege cu aceștia pentru a-i scuti „măcar numai de clacă dacă și de

³³ Ibidem, vol. II, f. 356–357.

³⁴ Ibidem, dosar 17/1840, f. 77.

³⁵ Ibidem, dosar 13/1838, vol. I, f. 178, 180, 188, 190.

³⁶ Ibidem, vol. II, f. 411.

³⁷ Ibidem, f. 391, 393, 408.

³⁸ Ibidem, dosar 17/1840, f. 157.

³⁹ Ibidem, f. 159.

⁴⁰ Ibidem, dosar 2/1844, f. 18, 90.

⁴¹ Ibidem, f. 76–80.

⁴² Ibidem, fond Pretura plășii Marginea, dosar 27/1838, f. 30.

dijmă”⁴³. Sînt frecvente însă cazurile cînd proprietarii au refuzat să accepte scutirea învățătorilor, determinînd plîngeri ale acestora. Astfel, la 3 noiembrie 1838, țircovnicii din județul Vlașca se adresau Mitropoliei în legătură cu supunerea lor la obligațiile clăcașilor față de proprietari⁴⁴. Din 7 iulie 1839 s-a păstrat o altă jalbă comună a candidaților de învățători adresată Ocirmuirii județului Vlașca, prin care se arată că arendașii îi obligă la plata în bani a clăcii, iar satul la plata capitației⁴⁵.

Potrivit unei liste înaintate de profesorul școlii publice din Giurgiu Eforiei Școalelor Naționale, la 4 februarie 1848, 43 de învățători din 111, cîți funcționau în județul Vlașca, erau supuși la plata clăcii și dijmii. Pe plăși situația se prezenta astfel: în plasa Marginea 9 învățători din 16 nu beneficiau de scutirea obligațiilor față de proprietari, în plasa Cilniștea 9 din 45, în plasa Glavacioc 17 din 28, iar în plasa Neajlov 8 din 22⁴⁶.

Localuri de școli

Ordinul Departamentului Pricinilor din Lăuntru din 14 ianuarie 1838 preciza, în ceea ce privea localurile școlilor satești, că „proprietarii vor chibzui cele mai înlesnitoare și însemnate mijloace ca să se poată ținea școala într-o încăpere potrivit cu numărul școlarilor și ca învățătura să se poată ține în desăvîrșită orînduială și sănătatea să nu se vateme. Departamentul e bine încredințat că toți proprietarii vor îngriji cu bucurie această lucrare care privește la luminarea neamului, singura fericire a unui norod”⁴⁷. Eforia Școalelor Naționale, revenind asupra acestei probleme, sublinia ca, pentru moment, autoritățile administrative să se înțeleagă cu proprietarii moșiilor pentru stabilirea unor încăperi în care se vor deschide școlile satești sau pentru clădirea unor încăperi speciale⁴⁸.

Cît au „sprijinit” acțiunea de înființare a școlilor satești unii proprietari reiesc din raportul subocirmuitorului plășii Bălți, din octombrie 1839, în care se arată că „s-au pus în lucru încăperile de școli, unde candidații de prin sate să dea lecții tinerimii satești tot prin case de ale locuitorilor, fiindcă domnii proprietari nici unu nu a făcut școală după porunci și subocirmuirea a fost mărginită a sili pă locuitori a face încăperea școli”⁴⁹. Dat fiind refuzul proprietarilor de a contribui la ridicarea localurilor de școli, același subocirmuitor cerea aprobarea să facă această lucrare cu obștea satelor sau ocirmuirea să-i oblige pe proprietari la această lucrare⁵⁰.

Primele școli publice satești au început să funcționeze la sfîrșitul anului 1838 și începutul lui 1839, în case țărănești, fie că e vorba de case închiriate de la săteni, fie că e vorba de casa candidatului de învățător, cum este cazul școlilor din satele Jugureni, Broșteni, Roata, Cartojani (plasa Ogrezeni), Talpa, Trivalea, Buteștii de Jos, Blejești, Puranu (plasa Izvorul) și altele⁵¹.

⁴³ Ibidem, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 13/1838, vol. I, f. 88.

⁴⁴ Ibidem, fond Pretura plășii Marginea, dosar 27/1838, f. 74.

⁴⁵ Ibidem, dosar 38/1839, f. 82v.

⁴⁶ Arh. St. Bac., fond Ministerul Instrucțiunii Publice, Țara Românească, dosar 1284/1847, f. 196—199.

⁴⁷ Arh. St. Giurgiu, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 13/1838, vol. I, f. 1.

⁴⁸ Ibidem, f. 5.

⁴⁹ Ibidem, vol. II, f. 461.

⁵⁰ Ibidem, f. 473.

⁵¹ Ibidem, f. 281, 350—352.

În 1839, din cele 116 școli înființate, una singură, la Dărăști de Sus, avea local propriu, restul funcționând în case țărănești⁵².

Din dorința de a se construi cât mai uniform localurile de școli, Eforia a alcătuit modele pe care le-a difuzat ocîrmuirilor. La Ocîrmuirea județului Vlașca au fost trimise 100 de exemplare, pentru a fi distribuite în cele 4 plăși ale județului⁵³. Construcția localurilor de școli urma să se facă în funcție de numărul familiilor satelor după cum urmează: pentru satele cu 150 de familii lungimea sălii de predare trebuia să fie de 8 stj. iar lățimea de 4 1/2 stj. (capacitatea 240 școlari); pentru satele cu 100 de familii sala urma să aibă lungimea de 6 1/2 stj. și lățimea de 4 stj., iar pentru cele cu mai puțin de 100 de familii sala era de 5 stj. lungime și 3 1/2 lățime⁵⁴. Modelele au fost distribuite cu mențiunea de a fi respectate pe cât va fi posibil. Se admitea construirea localului și din gard de nuiele împletite, lipite cu pămînt⁵⁵. Avînd în vedere starea materială a locuitorilor din plasa Bălți, subocîrmuitorul acestei plăși a admis ca toate localurile de școli să fie ridicate din gard de nuiele, iar mărimea să fie în funcție de populația satului⁵⁶. Poruncile Ocîrmuirii județului Vlașca de la sfîrșitul anului 1839 și începutul anului 1840 prevedeau măsuri imediate pentru pregătirea materialelor necesare localurilor de școli și ridicarea acestora în cursul verii⁵⁷.

Măsuri grabnice de construire a localurilor de școli au generat numeroase plîngeri ale țăranilor, adiesate Departamentului Pricinilor din Lăuntru, pe motiv că nu-și pot vedea de munca cîmpului. În acest sens, locuitorii satului Drăgășani cereau să fie păsuiți pînă în toamnă cu construcția localului de școală, deoarece „subocîrmuitorul plășii noastre ne silește cu bumbașir și cu cele mai aspre bătăi a clădi împreună cu d-l proprietarul moșii școală, după planul dat de stăpînire, la care poruncă noi supuși sîntem, însă că acum este vremea lucrării pămîntului și noi dacă ne vom îndeletnici la aceasta urmează firește a rămîne muritori de foame pentru un an întreg”⁵⁸. Și sătenilor din Prundu (Bălți) ridicarea localului de școală, în soroc de o lună, după modelele prevăzute, în plină campanie agricolă, le era peste putință⁵⁹. Contestațiile țăranilor au determinat Departamentul Pricinilor din Lăuntru să poruncească Ocîrmuirii județului Vlașca să amine ridicarea localurilor de școală pînă după strîngerea recoltelor de pe cîmp⁶⁰.

Nemuțmirile au fost determinate și de faptul că țăranii nu dispuneau de material pentru a contribui la ridicarea unor clădiri la dimensiunile stabilite de organele administrative. Astfel, locuitorii din satul Ogrezeni se plîngeau că nu pot termina clădirea școlii decît dacă își vînd vitele⁶¹, iar cei din Baciu, Talpa, Osebiți, Blejești, Bălășoeni cereau să li se aprobe să ridice localul de școală „după starea și puterea lor”⁶².

⁵² Ibidem, f. 429—432.

⁵³ Ibidem, fond Pretura plășii Marginea, dosar 27/1838, f. 43—44.

⁵⁴ Ibidem, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 17/1840, f. 22.

⁵⁵ Ibidem, dosar 13/1838, vol. II, f. 345.

⁵⁶ Ibidem, dosar 17/1840, f. 155.

⁵⁷ Ibidem, f. 22—23 și dosar 13/1838, vol. II, f. 471.

⁵⁸ Ibidem, dosar 17/1840, f. 38.

⁵⁹ Ibidem, f. 58.

⁶⁰ Ibidem, f. 79.

⁶¹ Ibidem, f. 112.

⁶² Ibidem, f. 137, 148, 153, 123.

Rapoarte ale subocîrmuitorilor de plăși informau periodic asupra stadiului lucrărilor de construcții ale localurilor de școli. Astfel, în august 1840, lucrările de construire a localurilor de școli erau în plină desfășurare în toate satele plășilor Izvorul⁶³, Marginea⁶⁴ și Bălți⁶⁵, autoritățile exprimându-și speranța că ele vor fi încheiate către sfîrșitul acestui an. Din păcate, speranța era mult prea optimistă, deoarece în 1841 se constată că numai o parte a localurilor erau terminate (21 în plasa Marginea⁶⁶, 25 în plasa Izvorul⁶⁷ și 35 în plasa Bălți⁶⁸), proporția celor neterminate fiind însă relativ mare (11 în plasa Izvorul și 13 în plasa Bălți). Și mai lent s-au desfășurat lucrările de construcție în plasa Ogrezeni, unde în martie 1842 nu era terminat nici un local de școală⁶⁹.

De asemenea, trebuie avută în vedere și calitatea slabă și rezistența redusă a localurilor construite. Executate în grabă, din materiale de calitate inferioară și de niște oameni lipsiți de experiență în executarea unor astfel de construcții, ele s-au deteriorat repede și au necesitat grabnice reparații. Această situație a fost favorizată și de poruncile Eforiei, care prevedeau construirea a trei tipuri de localuri de școli, în funcție de numărul familiilor și starea lor materială, respectiv satele cu pînă la 50 familii aveau să ridice o școală de nuiete și pari, satele cu 100 familii local de paiantă, iar cele cu 150 familii, de zid⁷⁰.

Semnificativă în acest sens este plîngerea locuitorilor din satul Izvorul de Sus în legătură cu reparațiile necesare localului de școală, local ridicat în 1840 și ajuns în 1844 „în proastă stare și aproape de a se dărăpăna, făcînd de la început clădirea netemeinică”⁷¹.

Situația școlii din Izvorul de Sus nu era singulară în județul Vlașca. Ocîrmuirea porunca, în septembrie 1844, subocîrmuitorilor de plăși să ia măsuri urgente ca, în cel mai scurt timp, școlile care se aflau în „stare proastă” să fie reparate, „tinerimea locuitorilor de prin sate se află în lipsă de învățătură din pricina școalelor ce au trebuință de reparații”⁷². Și tot în această lună, învățătorii din satele plășilor Bălți, Ogrezeni și Izvorul refuză să ia în primire localurile de școli și mobilierul respectiv, deoarece „sînt dărăpă-nate”. Se cer din nou măsuri pentru repararea cît mai rapidă a școlilor⁷³, hotărîndu-se ca reparația să se facă prin contribuția locuitorilor⁷⁴. Școlile din plasa Ogrezeni nu erau terminate nici în toamna anului 1844, adică „nu sînt lipite, nu sînt pardosite, n-au uși, n-au coșuri și sobe, nu sînt bănci, semicercuri, catedră”⁷⁵. Prin repetate rapoarte, subvizorul acestei plăși aduce la cunoștința Ocîrmuirii județului Vlașca „starea proastă în care se află școlile din această plasă, încît numai dobitoacele poate suferi a lăcui într-insele, din care pricină stau vacante fără a se strînge vre un copil la

⁶³ Ibidem, f. 111.

⁶⁴ Ibidem, f. 128.

⁶⁵ Ibidem, f. 209.

⁶⁶ Ibidem, f. 234—235.

⁶⁷ Ibidem, f. 240—254.

⁶⁸ Ibidem, f. 244—245.

⁶⁹ Ibidem, f. 250.

⁷⁰ Arh. St. Buc., fond Instrucțiunii Publice, Țara Românească, dosar 2105/1843, f. 24.

⁷¹ Arh. St. Giurgiu, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 2/1844, f. 37.

⁷² Ibidem, f. 58.

⁷³ Ibidem, f. 139.

⁷⁴ Ibidem, f. 113.

⁷⁵ Ibidem, f. 196.

⁷⁶ Ibidem, f. 86.

învățătură și deși cinstita subocîrmuire, prin cele mai serioase porunci, zorește pă locuitori a desăvîrși prezisele școale, dar în zadar⁷⁷. Și școlile de la Dăița, Frasinul, Gogoșarii Vechi, Malu Arsache și Paraipanul, din plasa Marginea, aveau nevoie de unele reparații în toamna anului 1844, pentru a se putea începe cursurile⁷⁸.

Starea localurilor de școală s-a înrăutățit an de an, astfel că, în 1847, în plasa Marginea, din 27 de școli existente, 20 necesitau reparații mai mari sau mai mici (sobe, coșuri, spoială, pardoseală, uși, înveliș, împrejmuire), iar 2 erau dărăpănate; în plasa Cîlniștea, din 45 de localuri de școli, 34 necesitau reparații, 3 erau „dărăpănate”, iar la Brăniștari școala trebuia reclădită, fiindcă arsese; în plasa Neajlov, din 22 de școli existente, 17 necesitau reparații, iar cea de la Corbiu Mari era „cu totul păraginită”: în plasa Glavacioc, din 28 de școli, 4 necesitau reparații, iar 22 erau „în cea mai mare dărăpănare”.

În tot județul Vlașca existau deci 122 de școli, din care 104 necesitau reparații capitale sau parțiale, 11 nu aveau localuri proprii, iar 3 erau „bune desăvîrșite” (pentru restul de 4 școli nu avem nici o mențiune la rubrica starea localului de școală). Merită menționat faptul că cele trei școli cu local în bună stare erau la Mihăileștii de Sus-Stănești (plasa Cîlniștea), Cîrtojani-Sadina (plasa Neajlov) și Fierbinți (plasa Glavacioc)⁷⁹.

Mobilierul școlilor

Despre dotarea cu mobilier a școlilor satești din județul Vlașca știrile păstrate sînt puține și se referă mai ales la repararea acestuia. Ca mobilier, fiecare școală trebuia să aibă: 2 table — una pentru aritmetică și alta pentru litere, 1 scaun pentru învățător, un dulap pentru păstrarea hîrtilor, bănci și scaune pentru copii, catedră, semicercuri cîte încăpeau în sala de clasă⁸⁰. O situație pe județ, din 1847, consemnează starea mobilierului școlilor publice satești⁸¹. Dacă avem în vedere că la o școală „de mijloc” mobilierul necesar era de 5 bănci, 3 semicercuri, 1 catedră, 1 scaun, 2 table⁸², iar în județul Vlașca funcționau, în 1847, 122 de școli „de mijloc”, înseamnă că erau necesare aproximativ 610 bănci, 366 semicercuri, 122 catedre, 122 scaune, 244 table (în total 1464 bucăți mobilier). Din datele furnizate de administrația locală, în 1847, în județ erau necesare: 338 bănci (dintr-un total de aproximativ 610 bănci), 358 semicercuri (dintr-un total de 366), 78 catedre și 91 scaune (dintr-un total de 122 catedre și 122 scaune) și 166 table (dintr-un total de 244 table), deci un total de 951 bucăți mobilier (dintr-un total de 1464 bucăți). Din comparația datelor de mai sus rezultă că, în 1847, școlilor din județul Vlașca le lipseau aproximativ 2/3 din mobilierul necesar desfășurării cursurilor.

Manuale școlare

În școlile publice satești materialul didactic de bază îl constituiau tablele lancasteriene. Un trup complet de table lancasteriene era format

⁷⁷ Ibidem, f. 137.

⁷⁸ Ibidem, f. 162—163.

⁷⁹ Arh. St. Buc., fond Ministerul Instrucțiunii Publice, Țara Românească, dosar 1755/1844, f. 122—129.

⁸⁰ Ibidem, f. 1.

⁸¹ Ibidem, f. 122—129 (Vezi mai jos Anexa nr. 3).

⁸² G. D. Iscru, *op. cit.*, p. 50.

din 161 bucăți, adică 31 de silabism, 12 de catehism, 16 de rugăciuni, 24 din Sf. Scriptură, 34 din Testament și 45 de aritmetică⁸³. O dată cu slobozirea din școala națională a primilor candidați de învățători, Eforia Școalelor Naționale a luat măsuri de a trimite Ocîrmuirii Vlașca un număr de 50 trupuiri de tabele lancasteriene, pentru a le distribui la școlile ce urmau să-și înceapă cursurile⁸⁴.

Aprovizionarea cu tabele lancasteriene s-a făcut treptat, pe măsură ce se deschideau noi școli. În 1844, din 142 de școli sătești existente în județul Vlașca, la 134 existau tabele lancasteriene, dar în multe cazuri incomplete⁸⁵, din cauza faptului că erau tipărite pe hîrtie și s-au deteriorat repede. Pentru remedierea acestei stări de lucru, Eforia Școalelor Naționale a hotărît lipirea tabelelor pe mucava. Cu această ocazie au fost adunate de la școlile comunale din județul Vlașca nu număr de 7764 de bucăți tabele lancasteriene și transportate la București⁸⁶.

Informații privind distribuirea manualelor (abecedare, de rugăciuni, de istorie sfîntă, de catehism, de Vechiul Testament și aritmetică⁸⁷) la școlile sătești din județul Vlașca sînt cu totul întîmplătoare, neputîndu-se urmări acțiunile Eforiei Școalelor sau ale profesorului școlii din Giurgiu în acest sens.



Organizate în anul 1838, școlile publice își vor înceta activitatea în 1848, ca urmare a evenimentelor din cursul acestui an. La 28 noiembrie 1848, Ocîrmuirea județului Vlașca raporta Eforiei Școalelor că au fost luate măsurile pentru închiderea școlilor comunale de prin sate⁸⁸.

Anexa 1

LISTA

satelor din județul Vlașca unde s-au clădit loceli de școli în perioada 1841/1842

- Plasa Marginea: 1) Greaca, 2) Prundu și Flămînda, 3) Pueni, 4) Băncasa, 5) Frasinul, 6) Dăița, 7) Frățești de Sus și de Jos, 8) Cucuruзу, 9) Chiriacu, Beiu de Sus, 10) Stănești, Pîrjolea, 11) Vieri, 12) Putineiu, 13) Cacaletți, 14) Goșarii Vechi și Noi, 15) Găujani, 16) Paraipenu, Malu, Arsache, 17) Malu de Jos, 18) Slobozia, 19) Bălănoaia, 20) Turbatu, 21) Oinacu și Branîștea.
- Plasa Izvorul: 1) Pieiea, 2) Grosu, 3) Băbăița, 4) Frăsinetul și Dobrogostia, 5) Gălătenii Moșteni, 6) Bișcoveni, 7) Gălătenii Mitropoliei, 8) Talpa Ogrăzile, 9) Netoși 10) Brătășani, 11) Osebiții Blejești, 12) Butești, 13) Adunații Butești,, 14) Preajba și Vătași, 15) Scurtu, 16) Slăvești, 17) Flămînda, 18) Cătunu, 19) Izvorul de Sus, 20) Izvoru de Negrești, 21) Izvoru de Jos, 22) Negrenii de Jos, de Sus, Osebiți Negreni, 23) Talpa Șopirlasca, 24) Gurueni, 25) Talpa Trivalea. Pină în martie 1842 s-a mai terminat construcția școlilor și în satele 1) Găvânești, 2) Talpa Bișcoveni, 3) Blejești, 4) Baci, 5) Buteasca de Jos, 6) Glavaciocu.

⁸³ Arh. St. Buc., fond Ministerul Instrucțiunii Publice, Țara Românească, dosar 2127/1843, f. 7.

⁸⁴ Arh. St. Giurgiu, fond Prefectura județului Vlașca, dosar 13/1838, vol. I, f. 201.

⁸⁵ Ibidem, dosar 2/1844, f. 1.

⁸⁶ Ibidem, f. 30, 47, 61, 62, 104.

⁸⁷ Arh. St. Buc., fond Ministerul Instrucțiunii Publice, Țara Românească, dosar 1284/1847, f. 218.

⁸⁸ Ibidem, f. 267.

Plasa Bălți: 1) Futoaia, 2) Izvoarele, Ciurari, 3) Gostinari, Belului, Văcărești, 4) Coeni, Ciumați, 5) Grădiștea, Osebiții Grădiștea, 6) Conana, Fălăstoaca, Budeni, 7) Dadițu, 8) Brăniștarii de Sus și de Jos, 9) Strimba de Sus și de Jos, 10) Stoenști, Tangiru, 11) Ciolanu, Mirău, 12) Bila, 12) Cămineasa, 14) Letca Veche, 15) Bălăria, 16) Iepureștii Rumină și Sirbi, 17) Mihăilești de Sus, Bănești, 18) Dărăștii de Sus, 19) Dărăștii de Jos, 20) Adunații Copăceni, 21) Singureni, 22) Naipu, 23) Stănești, Chirculești, 24) Prundu, 25) Răsucenii de Sus, 26) Răsucenii de Jos, Așan Aga, 27) Drăgănești, 28) Tirnava de Jos, 29) Tirnava de Sus, 30) Călugăru, 31) Vida Cartojani, 32) Vida Furculești, 33) Crevenicu Coșoi, 34) Merenii de Sus, 35) Merenii de Jos.

Plasa OGREZENI: în nici un sat nu s-a terminat construirea localului de școală.

Anexa 2

Tabel cu satele în care au funcționat școli în perioada 1838—1848 și numărul elevilor care au frecventat cursurile

Nr. crt.	Denumirea satelor	Numărul elevilor în anii școlari				
		1838/1839	1839/1840	1840/1841	1845/1846	1846/1847
0	1	2	3	4	5	6
1.	Adunați Butești (I) (G)*	12	8	9	3—18**	2—8
2.	Adunați Copăceni (B) (C)	12	16	18	6—10	6—8
3.	Arsache (M)	—***	—	—	8—25	14—25
4.	Babile (O) și Nebuna, Dănculești (N)	—	****	16	8—19	10—15
5.	Baciu (I) (G)	16	14	18	2—4	4—8
6.	Băbăița (I) (G)	11	16	17	2—5	5—16
7.	Bălăria (B) (C)	7	27	30	3—7	2—14
8.	Bălănoaia (M)	—	—	5	5—6	3—5
9.	Bălăsoeni (O)	14	15	32	—	—
10.	Băneasa (M)	23	6	30	5—24	—
11.	Beiu de Sus (M)	—	...	20	—	—
12.	Bila Ciolanu (B) (C)	—	...	16	10—12	3—8
13.	Biscoveni (I) (G)	—	—	11	8—13	5—13
14.	Blejești (I) (G)	22	30	32	12—24	2—11
15.	Branăștea (M)	—	20	—	—	—
16.	Brăniștari (B) (C)	—	—	8	9—15	4—7
17.	Brătășeni (I)	—	10	16	—	—
18.	Broșteni (O)	18	3	23	—	—
19.	Budeni (B)	6	10	—	—	—
20.	Bujoru (N)	—	—	—	4—7	6—7
21.	Bulbucata (O) (C)	20	12	14	6—13	6—10
22.	Butești (I)	23	46	45	—	4—8
23.	Buteștii de Jos (I) (G)	12	6	11	3—5	6—10
24.	Cacaleți (M)	—	—	23	6	8—13
25.	Catalina (I)	—	15	—	—	—
26.	Călugăru (B) (C)	10	10	20	2—8	2—8
27.	Călugăreni (C)	—	—	—	6—8	3—7
28.	Cămineasca (M) (C)	—	—	5	10—12	10—16
29.	Căscioarele (C)	—	—	—	8—20	15—25
30.	Cătunu (I) (G)	12	18	14	10—13	4—8

0	1	2	3	4	5	6
31.	Chiriacu	—	...	20	2-12	3-9
32.	Ciolanu (C)	—	—	—	—	7-10
33.	Cârtojeni (O) (N)	30	15	38	4-42	10-30
34.	Clejani (N)	—	—	—	58-70	50
35.	Coeni, Ciumați (B)	13	26	27	—	—
36.	Coțmana, Fălăș- toaca (B) (C)	17	14	26	7-11	3-11
37.	Coșaciu (M) (C)	—	—	10	10-12	4-10
38.	Corbii Ciungi, Cupele (O) (N)	—	...	22	18-23	5-29
39.	Corbii Mari (O) (N)	—	...	14	15-17	9-15
40.	Cozmești (G)	—	—	—	7-9	7-10
41.	Crevedia Mare de Jos, de Mijloc (O) (N)	—	...	12	3-30	5-18
42.	Crevenicu (B)	21	12	12	—	—
43.	Crevenicu Coșoi (B) (G)	12	7	19	3-10	4-7
44.	Cucuruzu (M)	20	30	30	14-20	15-30
45.	Dadilov (B) (C)	25	30	30	5-12	3-10
46.	Daia (M)	10	12	31	—	—
47.	Dăița (M)	—	12	14	5-12	6-8
48.	Dărăștii de Jos (B) (C)	23	40	25	5-12	3-6
49.	Dărăștii de Sus (B) (C)	21	8	24	8-13	3-8
50.	Drăgănești (B) (C)	13	19	23	5-17	5-30
51.	Epurești (B) (C)	—	...	12	30-36	10-18
52.	Fărcășanca (N)	—	—	—	8-10	3-11
53.	Fierbinți (G)	—	—	—	15-20	5-17
54.	Flămînda (I) (C)	16	20	20	4-8	4-14
55.	Frasinu (M)	4	25	19	5-14	8
56.	Frăsînt (I) (G)	20	30	30	9-11	12-19
57.	Frătești (M)	4	15	22	8-25	16-21
58.	Frăteștii de Jos (M)	—	—	—	13-31	12-25
59.	Fundu Părului, Crovu, Ghimpați, Olislav (O)	—	—	9	12	7-9
60.	Futoaia (B)	15	20	28	—	—
61.	Gălățeni Moșteni (I) (G)	9	12	21	12-20	18-22
62.	Gălățeni Mitro- polii (I) (G)	6	18	24	4-8	2-8
63.	Găneasa (M)	—	—	—	—	6-20
64.	Găvănești (I)	18	27	27	—	—
65.	Găujani (M)	10	20	18	12	6
66.	Ghimpați (B) (C)	13	12	21	—	—
67.	Ghizdaru (M)	—	—	—	10-18	5-15
68.	Gîstești și Sirbi (O) (N)	—	24	28	17-32	8-20
69.	Glăvacioc (I) (G)	—	...	37	—	8
70.	Goșoșarii vechi (M)	16	20	26	10-11	—
71.	Gorneni (B) (C)	14	16	17	2	2-4
72.	Gostinarii Belului Văcărești (B)	26	26	30	—	—
73.	Gostinu (M)	—	—	—	5-15	17

0	1	2	3	4	5	6
74.	Gratia, Sîrbii de Gratia Frumușani (O) (N)	19	25	26	8-12	52-53
75.	Grădinari, Ciocanu Caneli (O)	—	12	15	—	—
76.	Grădiștea și Osebiți Grădiștea (B) (C)	—	20	22	4-6	4-6
77.	Greaca (M)	22	30	34	—	—
78.	Grosu (O) (C)	15	18	19	8-20	4-8
79.	Gurueni (I) (C)	5	10	15	6-20	4-12
80.	Hobaia Balășoeni (O)	15	14	32	—	—
81.	Hodivoaia (M)	7	8	19	—	4-12
82.	Izvoarele (B)	26	20	22	—	—
83.	Izvorul de Jos (I)	12	—	—	—	—
84.	Izvorul de Negreni (I)	2	—	—	—	—
85.	Izvorul de Sus (I)	12	—	—	—	—
86.	Jugureni (O)	35	30	39	—	—
87.	Lada (I)	—	...	18	—	—
88.	Letca Nouă (B) (C)	8	8	24	9-19	3-10
89.	Letca Veche (C)	—	—	—	10-15	6-12
90.	Malu (M)	38	30	60	15-31	18-30
91.	Malu Spart (O)	12	26	18	—	—
92.	Măgura (I) (C)	—	...	27	—	6-11
93.	Mereni (B) (C)	—	...	23	11-16	5-9
94.	Merenii de Sus (B) (C)	—	20	23	9-13	9-11
95.	Merii Fălcoienții (O)	—	...	18	—	—
96.	Mihăilești de Jos (C)	—	—	—	4-7	7-8
97.	Mihăileștii de Sus (B) (C)	14	19	24	7-8	7-11
98.	Mîrșa (N)	—	—	—	11-23	5-18
99.	Moara din Groapă (O) (N)	—	...	21	6-16	2-16
100.	Morteni de Sus și de Jos (O)	12	15	18	—	—
101.	Naipu (B) (C)	15	15	16	2-7	3-12
102.	Negrenii de Sus, de Jos, Osebiții Negreni (I) (G)	15	15	16	12-14	4-16
103.	Netoți (I)	—	7	17	—	—
104.	Novaci (C)	—	—	—	7-10	4-7
105.	Obislav (N)	—	—	—	10-19	10-16
106.	Obedeni (N)	—	—	—	—	10-12
107.	Ogrezeni (O)	25	15	20	7-12	—
108.	Oinacu (M)	8	15	27	15-25	5-16
109.	Osebiții Blejești (I) (G)	12	8	10	3	2-7
110.	Osebiții Bucșani (N)	—	—	—	10	11-12
111.	Paraipanu (M)	—	—	8	—	—
112.	40 de Cruci (O) (N)	13	15	20	10-12	3-10
113.	Pielea (I)	15	23	26	—	—
114.	Pietrile (M)	11	15	18	4-10	3
115.	Pietrișu (M)	—	—	—	10-15	7-8

0	1	2	3	4	5	6
116.	Pietroșani (M)	—	—	—	5-16	3-12
117.	Poeni (I) (G)	11	8	11	10	8-12
118.	Popești, Novaci (B) (C)	10	32	35	7-12	4-10
119.	Precajba (I) (G)	4	—	—	4-5	3-6
120.	Prisiceni de Sus (O)	—	10	17	—	—
121.	Prunaru (B) (C)	8	12	20	—	4-9
122.	Prundu (M)	—	...	52	—	—
123.	Pueni (M)	—	—	9	8-12	5
124.	Putineiu (M)	7	7	27	7-16	3-12
125.	Purani (I) (G)	11	10	22	10	—
126.	Râscăceji (O)	—	9	18	—	—
127.	Râsucenii de Jos (B) (C)	33	18	18	10-16	6-16
128.	Râsucenii de Sus (B) (C)	11	10	14	10-15	2-17
129.	Roata, Zgaia, Sadina de Cîr- tojani (O) (N)	20	12	31	12-16	6-21
130.	Rușii lui Asan (B) (C)	—	...	15	9-12	4-7
131.	Scurtu (I) (G)	13	—	20	7-18	8-12
132.	Singureni (B) (C)	29	23	24	—	9-19
133.	Sîrbeni (N)	—	—	—	2-6	5-20
134.	Sîrbii de Gratia (O)	—	—	9	—	—
135.	Slobozia (M)	20	20	19	16-20	20-37
136.	Stănești (M)	15	18	37	15-30	16-30
137.	Stănești, Chircu- lești (B) (C)	10	10	20	4-8	2-4
138.	Stocnești (B) (C)	15	6	—	9-15	5-15
139.	Strimba (B) (C)	—	—	9	3-7	3-7
140.	Talpa (I)	—	10	7	—	—
141.	Talpa Biscoveni (I) (G)	16	...	18	6-16	2-13
142.	Talpa Ogrăzile (I) (G)	14	13	23	5-20	6-24
143.	Talpa Trivalea (I) (G)	10	12	17	4-12	2-12
144.	Tangîru (B)	—	7	8	—	—
145.	Tămășești (B) (G)	16	18	21	6-23	7
146.	Tîrnava de Jos (B) (C)	20	21	27	7-16	4-12
147.	Tîrnava de Sus (B) (C)	—	30	32	8-12	12-27
148.	Turbatu (M)	4	10	17	6-9	2-6
149.	Udeni (O) (N)	—	9	15	5-16	3-13
150.	Uești, Croitori (O)	—	—	9	—	—
151.	Uești, Goleaschii (N)	—	—	—	8	8-13
152.	Ueștii Moșneni (N)	—	—	—	—	8-16
153.	Uzunu (B) (C)	—	...	13	6-9	4-5
154.	Vătași (I)	7	7	6	—	—
155.	Vida Cartojani (B) (G)	14	8	16	12-16	4-12
156.	Vida Furculești (B) (G)	7	10	12	3-7	5

0	1	2	3	4	5	6
157.	Vieri (M)	12	14	21	9-20	—
158.	Vișina (O) (N)	15	15	12	26-38	6-39
159.	Vițănești (C)	—	—	—	—	2-8
160.	Vinători, Zădă- riciu (O) (N)	28	29	46	3-18	6-16
161.	Zgaia (O)	—	—	19	—	—

* Prescurtăre pentru plăși: I = Izvorul
 B = Bălți
 O = Ogrezeni
 M = Marginea
 C = Cîlniștea (din 1846)
 G = Glavacioc (din 1846)
 N = Neajlov (din 1846)

** Frecvența elevilor a oscilat între aceste cifre, în cele 5 luni de școală

*** Nu a funcționat școala

**** Nu se cunoaște numărul elevilor.

RÉSUMÉ

Dans la quatrième décade du XIX^{ème} siècle on a pris des mesures pour organiser l'enseignement public dans les villages de la Valachie. En 1838 on a commencé à ouvrir des écoles qui ont fonctionné jusqu'à 1848. Mais cette action a été très difficile car il n'y avait ni des instituteurs, ni des établissements, des meubles adéquates ou des livres. Pourtant, on a eu des certains succès, enregistrés dans les tableaux ci-joints.

PRÉCIS

During the 4th decade of the 19th century various measures were adopted in order to organize public education in Wallachian villages. Schools were opened starting with 1838 and they functioned up to 1848. But it was difficult to accomplish this process because of an acute lack of teachers and proper buildings, and because the specific furniture and handbooks were insufficient. However, there have been some successes, as you can see in the schedules.